

مختاری تاریخ و فرهنگ

www.ke

سرشناسه: پوک، گرانت؛ ۱۹۵۵م. Pooke, Grant
عنوان و نام پدیدآور: مبانی تاریخ هنر / گرنت پوک، دیانا نیوال
ترجمه هادی آذری؛ ویرایش هلیا دارابی

مشخصات نشر: تهران: حرفه نویسنده، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۳۵۲ص: مصور

فروست: هنر، ادبیات، فلسفه / ۱۴

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۵-۰۲-۱

رضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Art History : the basics, 2008.

یادداشت: کتاب حاضر با همین عنوان در سال ۱۳۹۲ با ترجمه مجید پروانه پور
توسط انتشارات حرفه نویسنده منتشر شده است.

موضوع: هنر

شناسه انزله دیو، دیانا

شناسه افزوده آذری هادی ۱۳۶۰-، مترجم.

رده بندی کنگره: ۱۳۰۰۱۲ / پ ۷۴۲۵ N

رده بندی دیویی: ۰۹

شماره کتابشناسی ملی: ۳۰۱۴۲۳۶

سرچشمه

نشانی: تهران، صندوق پستی ۱۱۷ ۱۴۳۹۵

Email: her_hnev_andeh@yahoo.com

مبانی تاریخ هنر

هنر، ادبیات، فلسفه / ۱۴

دبیر و سرپرست مجموعه: فرشید آذرنگ

ویرایش: هلیا دارابی

لیتوگرافی: نوین سیستم / چاپ و صحافی: معرفت

چاپ اول: ۱۳۹۵ / شمارگان: ۱۰۰۰

طراحی گرافیک: نوس نگاه

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است.

یادداشت دبیر مجموعه

مجموعه کتاب‌هایی که در حیطه‌ی ادبیات و فلسفه منتشر می‌شود چندان حول موضوع، مفهوم یا مضمون خاصی مثل نقاشی، پست مدرنیسم یا زندگی روزمره نمی‌گردد بلکه بیشتر گرایش و آثار کتاب‌هایی است که نویسنده‌ی ممتازی داشته‌اند یا آثار متمایزی بوده یا چنین به نظر می‌آیند؛ آثاری بارز و راهگشا و دست‌کم مفید و خواندنی که نمونه‌ی قابل‌تکاپی از سخن گفتن در باب موضوع خود به‌دست می‌دهند؛ نوشته‌هایی که در سبب اهمیت‌شان از نظرها مغفول مانده یا در تکرار مدام نام‌شان، بر اثر بی‌ضرورت چاپ، کرده‌اند؛ آثاری که عمدتاً یا به لحاظ کمی یا کیفی یگانه‌اند و بی‌همتا از این‌رشته انتخاب کتاب‌ها، جمع‌آوری مقالات، تطبیق و بازخوانی ترجمه‌ها و تالیفات، راجع آن‌ها برای انتشار و این‌که همگی‌شان به مرور در یک فضای کلی و نظریات شریک باشند که آن‌هم مرزبندی میان ابتدال و جدیت است عمده‌ترین سرم و وظیفه‌ی سرپرست و همکاران مجموعه است.

البته این سعی پیشاپیش ادای احترامی است به قرن نوزدهم و جنی فون وستفالن.

مقدمه‌ی نویسندگان برای ترجمه‌ی فارسی | قدردانی | درآمد

فصل اول: نظریه‌های هنر و تاریخ‌های هنر ۲۵

هنر چیست و تاریخ هنر چیست؟ ۲۵ / حال، بهرامستی هنر چیست؟ ۲۷ / مفهوم کلاسیک "هنر" ۲۹
مقوله‌ای اختصاصی به نام هنرهای زیبا ۳۲ / هنر به مثابه تقلید ۳۳ / نظر افلاطون در باب تقلید ۳۵
انتقادات نظریه‌ی تقلیدی هنر ۳۷ / نظریات فرمالیستی هنر - هنر به مثابه "فرم معنادار" ۳۸
بل - نزاع اوگور ۴۰ / نظریه‌ی هنر به مثابه بیان احساس ۴۰ / کاستی‌های نظریه‌ی کالینگود ۴۱
هنر به مثابه انتزاع یا ایده ۴۲ / هنر به مثابه "شباهت خانوادگی" ۴۳ / نظریه‌ی نهادی هنر ۴۴
نظریه‌ی زیبایی‌شناختی هنر ۴۵ / تعاریف گوناگون هنر: از افلاطون تا پسامدرن ۴۷
تاریخ‌های هنر - مطالعه‌ی آکادمیک هنر ۴۸ / نقش تاریخ‌نگاران هنر ۴۹
ماندگار و خاندان‌های تاریخ هنر ۵۰ / دستورالعمل‌های اولیه در خلق آثار هنری ۵۱
وینکلیس، تاریخ هنر و عصر روشنگری ۵۲ / هنر به مثابه تجلی اراده‌ی آفرینش ۵۳
مقایسه و تقابل زیبارشناسی ۵۴ / تاریخ هنر در اواخر قرن نوزده و اوایل قرن بیست ۵۵
تاریخ هنر بریتانیا، آلمان، ایتالیا، فرانسه و آمریکا ۵۷ / کارشناسی هنری و اصل‌شناسی اثر ۵۸
محدودیت‌های کارشناسی هنری ۶۰ / تاریخ هنر دهه‌ی ۱۹۳۰ / تاریخ هنر جدید؟ ۶۱
... از "تاریخ هنر جدید" امون؟ ۶۲ / خلاصه‌ی فصل ۶۳ / مطالعه‌ی آزاد ۶۴

فصل دوم: فرمالیسم، مدرنیسم و مدرنیته ۶۷

درآمد ۶۷ / عناصر فرمی نقاشی و طراحی ۶۸ / انتزاع در حکم فرایند ۷۱
زبان، طراحی و مجسمه‌سازی صورت‌گرا ۷۲ / برخی مباحث منتج از تحلیل صوری ۸۲
فرمالیسم به مثابه تولید هنر و نظریه‌ی هنری ۸۲ / راجر فی، هنر و فرمالیستی بریتانیایی ۸۵
هنر آوانگارد و بحران ذوق و سلیقه ۸۷ / گرینبرگ و استیلا‌ی مدرنیسم ۸۸ / مدرنیسم و آگاهی‌های مکعب سفید ۹۴
انتقادهای وارده به فرمالیسم گرینبرگ ۹۴ / هنر پس از گرینبرگ ۹۷ / خلاصه‌ی فصل ۹۸ / مطالعه‌ی آزاد ۹۹

فصل سوم: نبرد بی‌پایان: مارکسیسم، هنر و تاریخ هنر ۱۰۱

درآمد ۱۰۱ / کارل مارکس که بود؟ ۱۰۲ / هنر به مثابه ایدئولوژی ۱۰۳
بستر و نیت ۱۰۴ / دلوید و سالن فرانسه ۱۰۷ / "واکنش‌ها و بازخوردها نسبت به نقاشی سوگند هورتاها" ۱۰۸
آکادمی‌ها و "سلسله مراتب ژانرها" ۱۰۸
هورتاها به مثابه استعاره‌ای سیاسی ۱۱۰ / شمایل‌نگاری و شمایل‌شناسی ۱۱۳
شمایل‌شناسی و "معنای ذاتی" ۱۱۵ / هنر، از خود بیگانگی و "وجود نوعی" ما ۱۱۶
هنر به مثابه کالا و "رسوب یک رابطه‌ی اجتماعی" ۱۱۸ / روبنا و زیربنا ۱۱۹
هنر و عاملیت - "زندگی موجد آگاهی است، نه آگاهی موجد زندگی" ۱۲۱
نقاشی هورتاها‌ی داوید در حکم مانیفستی انقلابی ۱۲۳
هورتاها به مثابه الگوی هنری انقلاب فرانسه ۱۲۳ / گرایش و تعهد اجتماعی - وظیفه‌ی هنر و هنرمند چیست؟ ۱۲۵

مربع سیاه ماله ویج و "درجه‌ی صفر فرم‌ها" ۱۳۶/ هنر و "نظم اجتماعی": رئالیسم سوسیالیستی شوروی ۱۲۸
نظریه‌ی انتقادی و "مکتب فرانکفورت" ۱۲۹/ تی.جی. کلارک و سنت مارکسیستی بریتانیا ۱۳۴
پسامارکسیسم؟ ۱۳۵/ خلاصه‌ی فصل ۱۳۸/ مطالعه‌ی آزاد ۱۳۹/ دیگر منابع ۱۳۹

فصل چهارم: نشانه‌شناسی و پساستاختارگرایی ۱۴۱

درآمد ۱۴۱/ اصولی چند پیرامون زبان و زبان‌شناسی ۱۴۳/ فردینان دو سوسور ۱۴۴
چارلز سندرز پرس ۱۴۵/ تحولات علم نشانه‌شناختی ۱۴۶/ حال رابطه‌ی هنر و نشانه‌شناسی؟ ۱۴۷
نشانه‌ها و بازنمایی واقعیت ۱۴۸/ وجوه مختلف نشانه ۱۴۹
چالش کشیدن "واقعیت" ۱۵۱/ پس این "واقعیت" متعلق به کیست؟ ۱۵۴/ تحلیل ساختاری ۱۵۶
تحلیل هم‌نشینی تصاویر ۱۵۷/ گفتمان و قدرت ۱۵۸/ گفتمان و "ابر روایت‌ها" ۱۵۹
تقابل‌های جانشینی ۱۶۰/ تقابل‌های دوتایی و هنر ۱۶۴
نشان‌داری ۱۶۴/ زبان تمثیلی ۱۶۶
نشانه‌شناسی اجتماعی ۱۶۹/ پساستاختارگرایی و منتقدان آن ۱۷۰
خلاصه‌ی فصل ۱۷۱/ مطالعه‌ی آزاد ۱۷۲

فصل پنجم: روانکاوی، هنر و خود پنهان ۱۷۵

درآمد ۱۷۵/ روید، روانکاوی و رشد روانی-جنسی ۱۷۶/ عقده‌ی ادیپ ۱۷۸
ساختار سه‌وجهی روان ۱۸۰/ نظریه‌های غریزی، خلاقیت و تصعید ۱۸۰/ سوررئالیسم و روانکاوی ۱۸۱
گامبریچ و روان‌کاوی ۱۸۱/ کلاین، استوکس، فولر و الگوی "توزاد-مادر" ۱۸۴
روانکاوی: مرزهای آینده‌ای، امر نمادین، امر خیالی و امر واقعی ۱۸۶
چالش‌های فمینیستی بر سر نظریات فروید و لکان: باب ران ۱۸۷/ اخلاقیت، سادیسم و انحراف ۱۸۹
پی‌نوشتی بر نظریات فروید: از عرضه‌ها تا نمادها ۱۹۴/ هنر و تهوع ۱۹۶
تهوع، دوسویگی و هنر معاصر ۱۹۷
خلاصه‌ی فصل ۲۰۱/ مطالعه‌ی آزاد ۲۰۲

فصل ششم: جنس و سکسوالیته: نظریه‌های جنسیت ۲۰۵

درآمد ۲۰۵/ مراد از جنس و جنسیت چیست؟ ۲۰۶/ رئالیسم و تاریخ هنر ۲۰۷
بازنمایی کلاسیک فرم انسان ۲۰۹/ به‌تصویر کشیدن تفاوت جنسیت ۲۱۰/ جنسیت، حاکم و قدرت ۲۱۲
به‌چالش کشیدن مرزها و محدودیت‌های جنسیت ۲۱۵/ بدین همنه‌نگاری ۲۱۷
نگاه خیره و "لذت نگریستن" ۲۱۹/ غافلگیر شدن: زائل شدن و براندازی استاتوس خیره ۲۲۰
چالش مانه با نگاه مردانه ۲۲۱/ هنر فمینیست ۲۲۳
بسط فمینیسم: مارکسیسم، نشانه‌شناسی و روانکاوی ۲۲۵/ پس فمینیسم ۲۲۶
فمینیسم و تاریخ هنر معاصر ۲۲۷
دیدگاه‌های جنسیتی در باب هنر معاصر ۲۳۰
فمینیسم و پسامدرنیسم ۲۳۳/ پارادایم‌های نوین جنسیت، جنس و سکسوالیته ۲۳۳
بدن هرمافرودیتی ۲۳۵/ نظریه‌ی کونیر ۲۳۶
ورای جنسیت: بدن به‌مثابه دستگاه حس‌گر و صحنه‌ی نمایش ۲۳۷/ پسافمینیسم و پساستاختارگرایی ۲۳۸
خلاصه‌ی فصل ۲۳۹/ مطالعه‌ی آزاد ۲۳۹

فصل هفتم: کنکاشی در پسامدرنیته‌ها ۲۴۱

- درآمد ۲۴۱ / امر پسامدرن و پسامدرنیته‌ها ۲۴۲ / هنر به مثابه کالا و مفهوم ۲۴۳
مرگ مولف ۲۴۸ / هنر پسامدرن و تئاتری بودن ۲۴۹ / پسامدرنیته و "مرزگذاری دوتایی" ۲۵۰
منظور از "اکنون" چه مدت زمانی است؟ ۲۵۲ / هنر و "تغییر پارادایم‌ها" ۲۵۶
حاضرآماده‌های دوشان ۲۵۶ / نظریه‌ی نهادی هنر ۲۵۷ / محدودیت‌های نظریه‌ی نهادی ۲۵۹
سلطه‌ی آمریکا و یک نظم نوین ۲۶۰ / لیوتار و مرگ "ابر روایت‌ها" ۲۶۴
... "پایان هنر" ... نوعی ضدفرهنگ جدید برای دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ ۲۶۵
عکاسی و بازتولید فرهنگی ۲۷۰ / بودریار و ساخت چهارگانه‌ی وانموده‌ها ۲۷۱
پسامدرنیسم محافظه‌کار: بازگشتی به نقاشی؟ ۲۷۵ / یک فرهنگ پسامدرن اعتراضی ۲۷۷
فوکویاما و پایان تاریخ ۲۷۹ / خلاصه‌ی فصل ۲۸۱ / مطالعه‌ی آزاد ۲۸۲

فصل هشتم: چشم‌اندازها و مجاورت‌های جهانی‌شده ۲۸۵

- درآمد ۲۸۵ / چشم‌اندازهای محلی و جهانی ۲۸۶ / جهانی شدن ۲۸۷
پسااستعمارگرایی و مطالعات پسااستعماری ۲۸۸ / شرق‌شناسی ۲۸۸
چشم‌اندازهای تاریخی در تاریخ‌های هنر ۲۹۰ / تاریخ‌های هنر و مرزبندی‌ها ۲۹۱
شرق و غرب ۲۹۲ / تعاملات هنری در مرز میان شرق و غرب ۲۹۴
درک دریافت در سیر غربی ۲۹۶ / از آن خود سازی و اقتباس‌های فرهنگی غرب ۲۹۷
مطالعات استعماری ۲۹۹ / هنر جهانی‌شده و دیدگاه‌های متاخرتر ۳۰۲
و سفالینه‌های دور ۳۰۹ / به سوی آینده‌ای جهانی: نمایشگاه داکومنتا ۲۰۰۷ ۳۰۹
یک تاریخ جهانی هنر؟ ۳۱۰ / خلاصه‌ی فصل ۳۱۱ / مطالعه‌ی آزاد ۳۱۲

۳۱۴ هنر و تاریخ هنر: منابع اینترنتی

- دایرةالمعارف وبسایت‌های تخصصی هنر ۳۱۵
نمونه‌ها و موزه‌های آنلاین ۳۱۶
منابع دیگر ۳۱۷

۳۱۸ نمایه‌ی افرادان تخصصی

۳۳۱ فهرست تشابهات

۳۳۳ کتاب‌نامه‌ی انگلیسی

مقدمه‌ی نویسندگان برای ترجمه‌ی فارسی

سپهر گفتن با مخاطبان فارسی زبان، افتخار بزرگی است که به کوشش نشر حرفه نویسنده ممکن گردیده است. انگیزه‌ی اصلی ما در نگارش این کتاب، فراهم آوردن منبعی علمی و آکادمیک برای دانش‌جوین و علاقه‌مندان به مقوله‌ی هنر و تاریخ هنر بوده و هر خواننده‌ای با تورق صفحات این کتاب متوجه خواهد شد که تأکید و تمرکز این کتاب بر سنت هنری غرب یا به عبارت دیگر آن دسته از آراء، رویکردها و نظریات هنری بوده است که بیش‌تر در دنیای غرب پدید آمده‌اند و در ادامه به معیار و اصل هنر غربی بدل گشته‌اند.

حال آن‌که، تأثیرات فرایند جهانی شدن در کنار مطالعه‌ی نظریات پسااستعماری در دهه‌های اخیر، مرزبندی‌های فرهنگی و نگاه به تاریخ هنر را دست‌خوش تغییرات شگرفی ساخته است. پاسخ به این تحولات نیازمند تلاش و کوشش است و ما در فصل هفتم این کتاب کوشیده‌ایم تا گامی هرچند کوچک در راستای اصلاح و بدل شدن به سنت‌های هنری غیرغربی برداریم.

در این میان، ایران از تاریخچه‌ی هنری غنی و چندهزار ساله‌ای برخوردار است و خرسندیم که فرصت به اشتراک گذاشتن نظرات خود با مخاطبانی مشتاق و جدی را یافته‌ایم. امید است که این کتاب باب گفتگو پیرامون مباحث مطرح شده با هنرمندان، خوانندگان و نگارندگان بگشاید. در پایان از مترجم کتاب، هادی آذری صمیمانه تشکر می‌کنیم که به ما امکان این مکالمه و تبادل نظر را میسر ساخت.

گرنه پوی / یانانا اردن

دانشگاه کنت / دانشگاه آبن

مخاطب این کتاب کیست؟

سعی دارندگان بر این بوده است تا کتاب حاضر بتواند نظرات و خواسته‌های گروه‌های مختلف خوانندگان را تأمین نماید. در واقع تلاش شده است که کتاب پیش رو، هم برای خواننده‌ی عام و هم برای طرفداران پر و پا قرص نشریات و کتب هنری، حرفی برای گفتن داشته باشد. کتاب حاضر دریچه‌ای است بر دنیای وسیع هنر؛ هر کس با توجه به سطح دانش و مهارت خود، تواند از آن بهره‌مند گردد.

این کتاب به چه مقوله‌ای می‌پردازد؟

در چند دهه‌ی اخیر، تاریخ هنر با حرارتی از تحلیل‌های سبک‌شناسانه و دسته‌بندی آثار هنری، از آن حالت خشک و تخصصی، خود خارج شده و پیشرفت چشمگیری داشته است. گلچین‌ها یا کتاب‌های مقدماتی متعددی که برای دانشجویان یا مخاطبان عام به‌رشته‌ی تحریر در آمده است، گواهی است بر این امر. برای مثال مجموعه‌مقالات جان برجر، *شیوه‌های دیدن*^۱ (۱۹۷۲)، با رویکردی مارکسیستی و انتقادی به تحلیل تاریخ هنر مرسوم می‌پردازد. کتاب مارسیا پوینتون با نام *تاریخ هنر: راهنمایی برای دانش‌پژوهان*^۲، کتابی است که دانش آموزان دبیرستانی را مخاطب قرار داده و با موفقیت و استقبال زیادی نیز مواجه شده است. در مقابل، کتبی مانند *تاریخ هنر و اسلوب‌های آن: گلچینی انتقادی* (۱۹۹۵) نوشته‌ی اریک فرنی^۳، اطلاعات مورد نیاز برای تحقیقات جدی‌تر را برای محققین فراهم می‌آورد. تاریخ هنر: *مقدمه‌ای انتقادی بر روش‌های آن* نوشته‌ی مایکل هت و چارلوت کلونک^۴ (۲۰۰۶) در قالب مباحث و توضیحاتی آسان‌فهم به تشریح مقوله‌ی

1. John Berger, *Ways of Seeing*.

2. Marcia Pountain, *Art History: A Students' Handbook* (since 1980)

3. Eric Fernie, *Art History and Its Methods: A Critical Anthology* (1995)

4. Michael Hatt and Charlotte Klonk, *Art History: A Critical Introduction to Its Methods* (2006)

روش‌شناسی در تاریخ هنر می‌پردازد. لوری اشنایدر ادامز در کتاب روش‌شناسی هنر^۱ به بررسی رویکردهای متفاوت در باب هنر و هم چنین پیش‌فرض‌ها و اصول این رویکردها می‌پردازد.

کتاب حاضر خواننده را با مفاهیم، نظرات و روش‌های تحلیل هنر و تاریخ هنر، آشنا می‌کند. این مفاهیم و نظریات در نتیجه‌ی بالا بردن سطح دانش و درک مخاطب از مقوله‌ی هنر، راه را برای پژوهش‌ها و مطالعات دامنه‌دارتر باز می‌کنند.

تاریخ‌های هنر معاصر

رویکرد‌های عصر به تاریخ هنر به جای پیروی از سنتی منفرد و متمرکز در نگارش تاریخ هنر، شتر از شترگرایی- یعنی "تاریخ‌های هنر"- سخن می‌گویند. برای مثال همان‌گونه که خواننده کتاب *انست گامبریچ، داستان هنر*، که اولین بار در ۱۹۵۰ به چاپ رسید، نشان می‌دهد در آن کتاب از اصول و معیارهایی مشخص درباره‌ی معنای هنر و نقش تاریخ هنر سخن گفته می‌شود که بسیاری از آن‌ها امروزه دیگر قابل قبول (قابل استناد) نیستند. تاکید گامبریچ بر "اسباب هنر والا و رابطه‌ی متقابل آن با تاریخ هنر" از نگاه جانانان هریس متأثر از اصول اوسانیستو و آلمان‌های آزادی خواهانه‌ی حاکم بر آن دوران است. گامبریچ این ارتباط‌ها را بدیهم ر عاری از مشکل می‌انگاشت.

با گذاری سریع از نیم‌قرن، "تصویر" به تعبیری، هر یک تصویر است اما بسیار متفاوت گشته است. در پرتو نظریه‌ی انتقادی دیگر از آن محدودیت‌های موضوعی که ویژگی نظم تاریخ هنر در دهه‌ی ۱۹۵۰ بود، خبری نیست، نظریاتی که در آن زمان پیدا شدند و با شتاب فزاینده‌ای سراسر دنیا را فرا گرفتند. امروز به جای یک رویکرد روش‌شناختی یا الگوی توصیفی واحد، با گستره‌ای از تاریخ‌های هنر مواجهیم. آنچه که مفسری به تازگی از آن به عنوان "فهرست و منوی" بین رشته‌ای از گزینه‌ها یاد می‌کند، به معنای پذیرش سستی بودن تفسیر است و هم‌چنین وی به درستی از ما می‌خواهد تا در اصول و معیارهایی که بر هنر سایه افکنده‌اند شک کنیم و بی‌چون و چرا آن‌ها را نپذیریم. هرچند این گفته بدان معنی نیست که رویکردهای قدیمی‌تر و محافظه‌کارانه‌تر از نوع رویکرد گامبریچ، دیگر در برنامه و دروس مطالعاتی جایی ندارند، بلکه این رویکردها نیز هم‌چنان به قوت خود باقی‌اند.

1. Laurie Schneider Adams, *The Methodologies of Art* (1996)

به موازات این نگرش‌های جدید، افق‌های جدیدی در روابط و تعاملات فرهنگی میان کشورهای جهان ایجاد شده است. جهان معاصر، جهانی است که در آن مراکز قدرت و تاریخ‌های پسااستعماری هم‌چنان که از دیگر منابع و گفتمان‌ها تاثیر می‌گیرند، از هنر و تاریخ هنر معاصر نیز متاثر اند.

فصل‌های کتاب مبانی تاریخ هنر چه ترتیبی دارند؟

فصل اول به نظریات و فرضیات متفاوتی درباره‌ی هنر، چیستی آن و چگونگی فهم و درک آن می‌پردازد. بخش دوم این فصل مروری است گذرا بر تاریخ هنر؛ از خاستگاه‌های سراسری این رشته تا پیدایش به اصطلاح "تاریخ هنر جدید". تلفیق مباحث زیبایی‌شناسی، که همان رویکردهای فلسفی به هنراند با تاریخچه‌ای کوتاه از چگونگی سکالیزاسیون، شته‌ی آکادمیک تاریخ هنر، به دو دلیل صورت گرفته است. اولاً هر چند این موضوعات از بسیاری جهات، هیچ ارتباط و پیوندی با هم ندارند و حتی گاهی اوقات در تقابل با هم قرار می‌گیرند؛ ولی با این همه به موازات و در کنار هم حضور دارند (Elkins ۲۰۰۶). فرض توضیحی، نترافع‌گری غربی در اوایل قرن بیستم بدون ارجاع به فرمالیسم و نظریه‌ی تقلیدگری (mimesis) و یا بحث پیرامون تاثیرات پسامدرنیسم بدون اشاره به نظریه‌ی نهادی هنر، تحریف نمودن بستری است که این نوآوری‌ها در آن پدید آمده و نظریه‌پردازی شده‌اند.

دوم این که هم تاریخ هنر و هم نظریه‌ی انتقادی هنر، هر دو از خاستگاهی مشترک در زیبایی‌شناسی فلسفی برخوردارند. این وابستگی‌های متقابل نشان می‌دهد که اندیشه‌ی انتقادی تا چه میزان "درون‌ماندگار" است، یعنی این که نصریه‌ی انتقادی، بخش و جزئی از تاریخ هنر معاصر قلمداد می‌شود و صرفاً توضیحی تکمیلی نیست که چون همیشه مسئله‌ی روش‌شناسی را در پس خود نهان می‌سازد (L. J. J. ۲۰۰۵). نکته‌ی تاکید زیاد بر این ارتباط‌ها و پیوندها این بوده است که بسیاری از نگرش‌های ندریه‌ی انتقادی، دسته‌بندی‌های زیبایی‌شناسانه‌ی سنتی و ماهیت تجربه‌ورزی و دل‌مشغولی ما با هنر را به‌چالش می‌کشند.

فصل دوم با چگونگی استفاده از گفتمان فرمالیستی در تحلیل و توصیف نمونه‌هایی از نقاشی، طراحی، مجسمه‌سازی و معماری آغاز می‌شود. منظور ما از فرمالیسم و نهادینه شدن رویکردهای فرمالیستی در تحلیل و تولید آثار هنری در عصر مدرنیسم چیست؟

ارتباط این نظریات با هنر انتزاعی در چیست و تاثیر نظریات فرمالیستی بر تاریخ هنر چه بوده است؟ در فصل سوم به بررسی نگرش‌های مارکسیستی به هنر و فرهنگ می‌پردازیم و خواهیم دید که شکل‌گیری تاریخ اجتماعی هنر تا چه حد متأثر از این نظریات بوده است.

فصل چهارم به ارائه‌ی مباحثی پیرامون نشانه‌شناسی و نظریات پیرس و سوسور می‌پردازد. چه مباحث و مسائلی در ساختارگرایی و پساساختارگرایی پیرامون هنر، معنی و اصالت تالیف و اثر مطرح می‌شود؟ نگاهی به تاثیر نظریه روانکاوانه و پیامدهای آن در تحلیل آثار هنری، موضوعات فصل پنجم را تشکیل می‌دهد. فصل ششم به چگونگی تجلی یافتن مسائل خنثیت و هویت جنسی در هنر می‌پردازد. علاوه بر این، در این فصل به بررسی نگرش‌های فمینیستی، پسافمینیستی و نظریات مشابه در باب هنر نیز خواهیم پرداخت.

در فصل هفتم، سوره پسامدرنیسم مورد بررسی قرار می‌گیرد؛ پسامدرنیسم به چه معنایی است و جایگاه نظرات و ایده‌های پسامدرنیستی در هنر و فرهنگ دیداری روزگار ما چیست. نظریات جهانی شدن و پسااستعمارگرایی و اهمیت یافتن روزافزون آن‌ها در عرصه‌ی هنر و تاریخ‌های سر، موضوعاتی است که در فصل هشتم مطرح می‌شوند.

و در آخر نکاتی پیرامون تصاویر موجود در کتاب حاضر. با توجه به محدودیت‌ها و حق امتیازها (مجوزها)، تمام تلاش خود را به کار بستیم تا حجم گسترده‌ای از آثار هنری از قبیل سرامیک‌کاری، معماری، چیدمان، نقاشی، فتو، رتاش، مجسمه‌سازی را گرد آوریم. البته این مجموعه از نقائصی نیز برخوردار است زیرا که دلایل محدودیت‌های فنی، آثار پرفرمنس، چیدمان‌های ویدئویی و فیلم در این مجموعه گنجانده نشده‌اند. گرچه تمام این فعالیت‌ها، چه معاصر چه غیرمعاصر در مطالعات تاریخی هنر از جایگاه و اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. در این فصول هر جا که نظریه و دیدگاهی مورد مطرح شده است، سعی شده ماهیت و کارکرد هنر از آن دیدگاه مورد بررسی قرار گیرد.

همان‌گونه که هنر را نمی‌توان به نظریات مطرح شده در این فصول خلاصه کرد، بدون آگاهی از ارزش‌های زیبایی‌شناسانه و پیش‌فرض‌های زمانه‌ی خود هم نمی‌توان دست به آفرینش اثر هنری زد؛ حال این اثر هنری تابلویی از کراناخ (Cranach) باشد یا سازه‌ای از گابو (Gabo). در هر صورت یکی از ویژگی‌های بارز هنر معاصر، خود ارجاع بودن آن است و به همین دلیل هنر معاصر ناقض سنت‌ها و نظریه‌های هنری ماقبل

خود نیست. یک نمونه‌ی بارز آن، آثار جیک و دینوس چپمن (Jake and Dinos Chapman)، پیتر کنارد، (Peter Kennard)، باربارا کروگر، جرال د لینگ (Gerald Laing)، فیونا رای (Fiona Rae) و ینکا شونیبیر (Yinka Shonibare) است که از شناخت و وقوف کامل آن‌ها با چارچوب نهادی هنر حکایت می‌کند، چهارچوبی که هنر در آن پدید می‌آید، تحلیل می‌شود و از لحاظ تاریخی در آن واقع شده است. از این منظر این که بگوئیم فعالیت هنری و تاریخ هنر به صورت فزاینده و متقابلی بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند، شاید چندان هم ادعای گزافی نباشد.

فهرست اصطلاحات، خلاصه‌ی فصل‌ها و مطالعه‌ی آزاد

در هر فصل سه نکته‌ی مطرح گشته و علاوه بر ذکر منابع و سرفصل‌ها و ایده‌هایی برای مطالعه و پژوهش بیشتر تر چکیده‌هایی در پایان هر فصل ارائه می‌شوند. در این کتاب تلاش شده تا از طریق ارائه‌ی مباحث به شکلی استدلالی و قابل فهم و همچنین تشویق و ترغیب خوانندگان به مشارکت فعالانه، موجبات مطالعات دامنهدارتر در هر دو حوزه‌ی هنر و تاریخ هنر برای علاقه‌ندان فراهم آید.

بعضی از عبارات و اصطلاحات داخل متن، در بخش فهرست اصطلاحات توضیح داده شده‌اند. برای دستیابی به فهرست جامع‌تر و کامل‌تری از اصطلاحات، می‌توانید رجوع کنید به کتاب تاریخ هنر: مفاهیم کلیدی نوشته‌ی جاناتان هریس^۱ (۲۰۰۶). فهرست کاملی از مثال‌های نام برده شده در این کتاب از سایت رساله، ابعاد، تاریخ و مکان در فهرست تصاویر در انتهای کتاب ذکر شده‌اند.

مسئولیت تمامی نظرات، دیدگاه‌ها، کمبودها، حذف‌ها، از قلم افتادگی‌ها و اشتباهات مطرح شده، متوجه نگارندگان کتاب می‌باشد.

گرنیت پوک / دیانا نیوال